

N:o 42.

Ank. till Riksd. kansli den 14 maj kl. 1 e. m.

Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande (n:o 7), i anledning af väckt motion angående beskattning af telefonväsendet.

I en motion n:o 272 har herr *Kronlund* anført följande:

»Efter den mörka, men tyvärr af allt att döma alltför sanna skildring af vårt statsfinansiella läge, som för några dagar sedan lämnades af statsrådet och chefen för finansdepartementet, torde man med tämligen stor sannolikhet kunna antaga, att Kungl. Maj:t äfven till nästa år kommer att nödgas leta upp nya skattekällor utöfver årets maltskatt och växel-skatt, hvilka båda skatter ju företrädesvis drabba de mindre bärkraftiga. I den regeringsvänliga pressen, t. ex. Svenska Dagbladet, har det icke saknats antydningar om hvar Kungl. Maj:t hade att finna sådana skatte-källor, exempelvis i en höjning af kaffetullen. Ett dylikt fortsättande af en beskattning å de fattigare klassernas konsumtionsmedel kan naturligen ej vara rimlig eller rättvis.

Motionen.

De skatte-källor, som naturligtvis i främsta rummet borde tillgripas, nämligen en betydligt förhöjd arfskatt och en effektivare inkomstskatt, synes man ej kunna vänta att blifva tillgripna för närmaste år på grund af de utredningar som pågå och det politiska läget inom Riksdagen. Då sålunda Kungl. Maj:t jämväl för närmaste tiden antagligen ser sig hänvisad till nya indirekta skatter, synes man åtminstone böra uppsöka sådana,

som ej hufvudsakligen drabba de minst bärkraftiga, och i detta afseende torde det böra undersökas, huruvida man ej i det svenska telefonväsendet har en skatteform, som väl afvägd torde kunna träffa hufvudsakligen de mera bemedlade. För närvarande torde man hafva i riket ungefär 112,000 apparater uppsatta af rikstelefonverket och omkring 50,000 af enskilda bolag. I jämförelse med utlandet äro de svenska telefonabonnenternas årsafgifter ytterst låga och en årlig skatt af t. ex. 10 kronor för hvarje enskild apparat borde ej kunna verka något nämnvärdt betungande, på samma gång som staten däri kunde få en ständigt växande skattekölla. För tillgodoseende af handelns och näringslivets intressen kunde man ju möjligen tänka sig, att någon nedsättning i beskattningen kunde ske beträffande telefoner använda på detta område. Tillika kunde man ju tänka sig en anordning af beskattningen så, att man därigenom befrämjade rikstelefonväsendets utveckling under konkurrensen med enskilda bolag.

Allt detta bör emellertid göras till föremål för en utredning, som emellertid ej rimligen kan vara af mera omfattande natur än att frågan kan föreligga i utarbetad form till nästa riksdag för att då tillgripas, ifall så är nödigt.

Det är, såsom förut framhållits, närmast med anledning af de uttalanden, som gjorts från Kungl. Maj:ts regering, jag velat fästa uppmärksamheten på denna fråga för att, om ett ytterligare anlåtande af indirekta skatteköllor skulle finnas oundgängligen nödvändigt, framhålla en skatteform, som åtminstone ej i den grad som många andra drabbar de mindre bemedlade.

Med anledning häraf vågar jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes, därest nya behof af indirekta skatteköllor oundgängligen skulle uppstå för närmaste framtiden, låta utreda, huruvida och i hvad mån telefonväsendet i riket lämpligen må i en eller annan form beskattas, och därefter för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill denna utredning och de allmänna skattebehofven kunna föranleda.»

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet anser sig icke böra till behandling upptaga det allmänna statsfinansiella spørsmålet om lämpligheten af skatter utaf den i motionen föreslagna typen. Det torde nämligen få anses, att i hvarje fall tillräckliga skäl icke föreligga för att såsom objekt för en dylik skatt utvälja telefonapparater. Motionärens hufvudskäl, nämligen att utfinna en skatteform, som icke »företrädesvis drabbar de mindre bärkraftiga», lärer få

anses i det väsentliga vederlagdt af hans egen uppgift, att för närvarande torde finnas i riket uppsatta tillsammans öfver 160,000 telefonapparater. Det är redan af denna siffra klart, hvad som ju dessförutan är allmänt bekant, att antalet af de hushåll eller affärer, som hafva telefonapparater, sträcker sig vida öfver de mera bärkraftigas krets. Ett fixt skattebelopp, pålagdt hvarje telefonapparat, skulle så till vida verka ännu ojämnare än de allra flesta konsumtionsskatter, som dessa variera med mängden af det förbrukade, hvilken i sin ordning oftast, åtminstone i någon mån, rättar eller kan rätta sig efter förbrukarens förmögenhet; den föreslagna skatten åter skulle sakna äfven detta mått af smidighet. En särskild nedsättning i och för »tillgodoseende af handels och näringslivets intressen» skulle, bortsett från de svårigheter, som torde möta vid praktiskt genomförande, knappast råda bot på nyssnämnda olägenhet, helst mångfaldiga privata innehafvare af telefonapparater långt snarare borde ifrågakomma till dylik nedsättning än mången handels- eller näringsidkare. Icke heller synes det i motionen berörda statsintresset af konkurrens med enskilda telefonbolag lämpligen kunna, såsom motionären synes vilja antyda, tillgodoses genom olika hög beskattning af statens och af enskilda bolags telefonapparater. Då slutligen motionären betecknar den af honom föreslagna skattekällan såsom »ständigt växande», så torde fastmera kunna ifrågasättas, huruvida icke en dylik beskattning, därest den skulle göras effektiv, måste hämma den nu pågående starka tillväxten af telefonabonnenter, och huruvida icke staten sålunda skulle förlora mera på minskningen i denna tillväxt, än hvad den skulle vinna genom den tilltänkta skatten.

På nu anförda skäl får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte till någon
Andra Kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 maj 1909.

På utskottets vägnar:

KNUT KJELLBERG.
